



Eftir at SEV hefur tikið vatnið úr ánum við Funningsfjörð, kemur fjörðurinn at kenna tað sum um, at tað er turkur alt árið

Savnsmynd úr Funningi

# SEV tekur áirnar

*Í seinastuni hava sera nógvir fiskarar verið at sæð við ósan við Funningsfjörð. Fiskieydnan hefur verið ymisk frá manni til mann, men onkur hefur verið heppin at fáa 4 stórar laksar sama dag, og hvør av laksunum vígaði 4-5 kilo*

ANALYSA OG VIÐMERKING  
LISS HANSEN

Helst eru tað ikki so nógvir av teimum, sum hugsa um, at hetta kanska er ein av teimum seinastu sesongunum, har nakað er at fara til Funningsfjarðar til, tá man hugsar um at royna eftir laksi. Orsøkin til tað er, at SEV nú er farið undir at taka vatnið úr øllum ánum á staðnum. Tað kemur óivað at ávirka alt, sum hefur við fjörðin at gera, og um landsmyndugleikarnir gera av, at geva SEV tey endaligu loyvini til eisini at taka Vesturdalsá, kemur hetta at ávirkað Fjarðará so mikið nógv, at tað í framtíðini verður minni enn helvtin av vatninum eftir í henni. Tí parturin, sum SEV sigur seg skula hava úr Vesturdalsá, sum síðani rennur víðari, í tann partin av Fjarðará, sum rennur út í Funningsfjörð, er 55%.

Av tí, at næstan einki vatn rennur í ána aðrastanis frá, enn úr Vesturdalsá, verður vatnmongdin í Fjarðará minkað niður undir helvtina av tí, sum er í henni dag. Tað fer sjálvandi at merkjast, so at tað forsler!

Tá kemur fiskurin helst at hava trupulleikar við í heil-

atikið at kunna svimja niðan í ána at gýta. Hetta verður helst ein skjótur endi á laksafiskiskapinum har á leiðini.

## Sýrgilig sjón

Bygdarfolkið við Funningsfjörð sigur um allar byrgingarnar, sum SEV longu er í ferð við at byggja upp fyri hvørja einastu á við vestara arm av Funningsfjörð, at tað er ræðuligt at siggja. Tey ótast við, at teir hava fingið loyvi til at gera tað, tí teimum vitandi, er eingin har á staðnum nakrantíð eftirspurdur hasum viðvíkjandi. "Og vit, sum búgva við Funningsfjörð, vera tey, sum koma at merkja allar mest til tær broytingarnar, sum standast av vatnorku-útbyggingini", -siga fleiri av teimum

## Fjörðurin "doyði" í 30'unum

Til dømis er tað hent einaferð í triati-árunum, at fjörðurin mestsum doyði. Orsøkin til tað var, at samstundis, sum at tað hevði verið turkur í langa tíð, kom alga rekandi við streyminum inn á fjörðin.

Hetta, at alga kemur inn á fjörðin, er eitt rættliga vanligt fyrbrygdi, men av

tí at tað er so sjálvand, at tað er ein tilíkur turkur, í so langa tíð har á leiðini, hendir tað vanliga ikki nakar serligur skaði av alguni, og um tað ikki var ein so langur turkur júst tá, hevði skilið helst ikki verið so ringt, sum tað var ta ferðina.

## "Turkur" alt árið

Men eftir at SEV hefur tikið vatnið úr ánum við Funningsfjörð, kemur fjörðurin at kenna tað sum um, at tað er turkur alt árið. Hetta vil sjálvsagt koma til at gera møgu-leikarnar fyri algu-trupuleikunum nógv størri, enn hann er í dag, meta fleiri av teimum, sum búgva har.

## Kann tað loysa seg at steðga SEV?

Tað figgarliga útlitið hjá landinum fyri at steðga hesari útbyggingini, kann sjálvandi vígast fyri og ímóti, men tað er ikki víst, at landið sleppur biligari við at lata teir feilarnar, sum eru gjørdar, ganga sína leið. Tí um umhvørvið við Funningsfjörð verður so negativt ávirkað, at tað ikki verður livandi hjá djórnum í sjónum, so sum Bjarni Mikkelsen á Fiskirannsóknarstovni ávaraði ímóti í eini grein

í Oyggjatiðindi fyri stuttari tíð síðani, hvat fer so at verða gjørt?

Um teir tá skulu gera nakað við trupuleikarnar, kann tað lættliga gerast munandi dýrari, enn tað er at gera tað, **áðrenn** nakar skaði er hendur. Og fyri alt tað, so eru ikki nógv umfangandi kanningar gjørdar til, at nakar kann siga við vissu, hvat fer at henda. Fjörðurin er viðbrekin, og tað átti ikki at verið nokur orsøk til at spæla við okkara umhvørvið á hendan hátt.

## Aðrar fortreytir í dag

Tá ætlanir vóru lagdar til hetta arbeiði síðst í sjeiti-árunum, var ein oljukreppa um allan heim, sum gjørdi, at fólk væntaðu sær, at olju-prisirnir fóru at vaksa óhugnaliga nógv. Á fundi, sum bóndurnir Millum Fjarða høvdu biðið um við kommunurnar á staðnum, visti Páll Mikkelsen, formaður í FNU, at siga fyri luttakarunum, at tað varð væntandi síðst í 70'unum og fyrst í 80'unum, at liturprisurin á olju fór at enda uppi á uml. 20kr fyri liturin. Hetta hendi tó ikki, tí sum frá leið, var hessaði kreppan av, og í dag hava vit ein oljupris, sum liggur niðri á

3-4kr liturin.

## Hvat er verri?

Tey eru fleiri, har ímillum SEV, sum fara fram, at tað er so ringt fyri umhvørvið at brúka olju til at framleiða el við, meðan onnur vilja vera við, at tað er frægari at sleppa eitt sindur av dioxin út í luftina, enn tað er at drepa ein heilan fjörð, ja enn tá tveir, um vit eisini hugsa okkum at Skálafjörðurin verður turrlagdur, á sama hátt, sum Funningsfjörður!

## Skálafjörðurin næstur á skránni

Tað eru jú eisini ætlanir um tað, nevniliga tann sokallaða Eiði-4 ætlanin, sum Vesturdalsá hoyrir inn undir. Tað kann vera ringt at ímynda sær, hvørjir trupulleikar kunnu koma fleiri ár frammi í tíðini, serliga um eingin ger rættliga vart við tað. Og tað er tað, sum er hent við Funningsfjörð, -siga bygdafolkini.

## Ávaringarnar rinu ikki við!

Tað hefur verið nógv frammi í fjølmiðlunum, at SEV skuldi gera hesar útbyggingarnar, gamaní, men tað hefur líkasum ikki rætti-

liga rinið við nakrastaðni.

Kanska er orsøkin tann, tann meinigi maðurin í norður-Eysturoy ikki rættliga hefur verið eftirspurdur, og tær ferðirnar hann er spurður, hefur hann borið seg undan at svara, av ótta fyri at verða hildin fyri gjøldur av nábugvanum ella bygdafolkunum aftaná. Soleiðis er Jantelógin, tá hon riggar allar best.....

Tað visir seg, at fólkini á staðnum hava sterkar meiningar ímóti útbyggingini, tá man tosar við tey, men so skjótt, sum tað verður nevnt, at tað, sum tey siga, kanska skuldi verið sett á prent, "klappa tey saman sum ein oystra".

Tað er sýrgiligt, tí tá tað kemur til at senda neyðhjálp til onnur lond, fyri at royna at bøta um skaðar, sum eru komnir av at gera óheppin ítriv á náttúruna hjá teimum, stendur sjálvand á hjá foyringinum at hjálpa til.

## Náttúran er ikki til at spæla við.

Her í Føroyum hava vit sjálvi í dag eina støðu, sum kann koma til at kosta okkum sera dýrt vístfrøðiliga, men tað hefur ikki rættliga verið nakar, sum hefur bakkað upp um tær royndirnar, sum til dømis Føroya Náttúra og Umhvørvis verndar-felagsskapur og aðrir hava gjørt, fyri at verja umhvørvið í norður-Eysturoy. Tað er grátuligt at siggja allar byrgingarnar, sum SEV í lotuni ger upp fyri hvørjari einastu á inn eftir Funningslandi.

Men enn tann dag í dag, vilja fólk ikki standa fram og siga sína meining. Øll hugsa, at onkur annar kann gera tað, men til síðst er tað ikki nakar, sum stendur fram.

Soleiðis var tíverri eisini hesaferð.

## Ein hoyring hevði verið ynskilig

Fleiri av fólkunum í norður-Eysturoy tosa eisini um, at tað átti at verið ein hoyring, har fólk og myndugleikar rættliga fingi at vita, hvat málið snýr seg um, og hvat eigur at vera gjørt. Eisini tí, at tað kanska ikki er so ringt fyri umhvørvið, sum onkur vil vera við.

Afturat tí, at tað ikki er nógv væl kunnad fyri fólkunum á staðnum, er tað so mikið langtíðni, (1983) at SEV fekk loyvini til at gera tað, sum teir eru í ferð við í dag, at tað átti at verið kravt, at teir søktu av nýggjum, at málíð síðani varð vígjort umaftur.